

Mindenképpen az értékes emberi kapcsolatokra kell fordítanunk minden felszabaduló energiát és időt. Kovásként hatni a körülöttünk lévő lisztszemcsékre, másokra, sokakra, az osztozás, és tágabb értelemben a környezettudatosság terén – ez ránk bízott, és Istentől halálunkig vissza nem vont feladat.

Tervezés módszertana – talált idő, talált pénz, értékre hangolva

A Bokorlelkiség c. munkájában Gyurka bácsi leírta és a lelkivezetés során javasolta is mindenkinek az idő-pénz- és szeretet elszámolást. Ez az egyszerű és praktikus módszer alkalmas arra, hogy tisztán lássunk abban a kérdésben, hogy mire megy el az időnk (és a pénzünk). Mire megy el a szeretetünk. Amire/akire nem fordítunk időt, azt/öt nem szeretjük.

A reális időelszámolás a tervezés alapja. Nemcsak az időt mutatja, hanem az időnek az anyagiakhoz, a fogyasztásunkhoz, a túlfogyasztásukhoz, és ezzel a pénzhez való viszonyunkat, kapcsolódásunkat is.

Az értékek mentén priorizált élet sok örömet okoz, százannyi testvérről és nővérről gondoskodik számunkra.

Megvalósítás módszertana

Közösségi feladatok

A tervezés során feltárt felszabaduló erőforrásokat a hosszútávú célok megvalósítására célszerű fordítani, mert Isten országa köztetek van. Legfontosabbak most az unokáink, és a szüleik. A következő generációk.

A gyerekek, unokák tudatformálása állandó kihívásokkal nehezített terület. A következő generáció számára természetessé tenni, megnyerni őket a közösségi életnek, az osztozás gondolatának - évek óta folyó munka. Kompenzálni és ellentartani kell az őket érő káros, fogyasztásnövelésre buzdító, a költségek szinte rájuk kényszerítő hatásokkal szemben képesek vagyunk.

Számunkra a hitelesen bemutatott személyes példamutatás, a ráfigyelő és mesélő nagyszülő elsődleges fontosságú. Most elő a babérokkal!

Korszerű módszerek – influenzszerré válni, blogolni?

Másokkal beszélgetve felvetődött azonban eddig használt „bevált?” módszerünk eredményességének kérdése. Hatás, hatékonyság szempontjából a tudatformálásba befektetett munka lassú menete, hosszú megtérülési ideje, és a nagyon csekély eredmények nem kényeztetnek el minket. Korunkban a sikerélményt általában a munka tartozékának tartjuk.

Felvetődött, hogy talán más, hatékony, korszerű módszerek alkalmazásával szélesebb kört érhetnénk el, a globális hálózatok lehetőségeinek kiaknázása révén a szemléletformálás, ismeretátadás terén nagyobb hatást gyakorolhatnánk sokkal több emberre és gyorsabban, könnyebben annál, mint amit remélhetünk hagyományos módon, a példamutatás útján.

Kísértés lehet számunkra influenzszerré válni, blogolni, és szélesebb társadalmi kört megszólítani a magunk mondanivalójával, értékrendjével. Azt látjuk, hogy nagy követő kört lehet a működő netes közösségi alkalmazásokkal elérni, és jogosan vetődik fel, hogy az internetes térben leledző fiatalokhoz a hozzáférés ismeretátadás és tudatformálás tekintetben ezen a módon érhető el legegyszerűbben.

Felvetődik ugyanakkor, hogy valódi hatékonyság-e a rutin-szerűen kattintott tetszés-jelek sokasága, vagy a népes követői kör az oldalaimon? Gyűjthetek-e népet Istennek kattintás révén? Lehet e percnyi népszerűséggel, melyet napi sok óra munkával – blogírással, válaszokkal érek el, - a tudatformáláshoz hozzájárulni?

Tapasztalataink eligazítanak minket ebben. Még az elkötelezetteket is néha elfújja a szél, a személyes kapcsolatokat is megbontják azok a viharok, melyek a társadalomból indulnak.

Eredményesség, sikerélmény.

Istenem, hálásak vagyunk azért, hogy dolgozhatunk a szülődben. Már ez maga megtiszteltetés, hogy minket választottál erre a feladatra. Erőnk és képességeink szerint végezzük a ránk bízott munkát, és a jóleső fáradtság mellett legfontosabb számunkra – és ez elég nekünk - lelkiismeretünk nyugalma, hogy ami tőlünk telt, azt megtettük, amit ezután ránk bízol, azt elvégezzük. Erőfeszítésünk arra irányul, hogy az elvetett mag mennyiségét növeljük.

Tudjuk, Istenünk, hogy nem mi, hanem Te vagy az aratás Ura!

SASHEGYI ZSÓFIA

**„ÉN VOLTAM A »FASISZTA«,
MOST MEG ÉN SEGÍTEK A
CIGÁNYOKON. ÉS TI HOL
VAGYTOK?»**

Interjú Hofher József jezsuita szerzetessel

– *Saját bevallása szerint sokáig gyötrődött azon, hogy családja legyen-e, vagy papnak álljon. Harmincöt év távlatából hogy látja, megérte lemondani a családról?*

– Én erre a feladatra születtem. Nagyon korán éreztem, hogy pap szeretnék lenni, csak féltem attól, hogy csalódást okozok másoknak és magamnak, ha egyszer majd „szerelem tüze ég fiatal” szívemben, ezért csak 33 éves koromban szenteltek pappá. De a múltkor, amikor egy kisfiút kereszteltem, azt mondtam a szüleinek, gondoljanak bele, mit kaptak azzal, hogy ez a gyerek test a testükből, hús a húsukból. Ez a tudat bódító! Ennek ellenére nem vagyok szomorú, hogy mindez kimaradt az életemből, hiszen én döntöttem így.

– **Az rendben van, hogy papnak született, de valóban segítette a hivatásában a cölibátus?**

– Igen! Szenvedélyesebb lettem tőle. Permanensen szerelmes vagyok. A szexualitás számonkérése innen nézve ostoba, leegyszerűsített megközelítés. A szeretet, a szenvedély az, ami nélkül nem lehet élni. Néha átélem a hiányt is, de ezáltal még hitelesebb a szenvedélyes szeretetem Jézus iránt. Egy házasságban is előfordulhatnak szexuális kihívások, de ez nem jelenti azt, hogy ki is kell élni minden vágyunkat. Mindenki a szexet kéri számon rajtunk. Mivel tartok párkapcsolati foglalkozásokat is, tisztában vagyok ennek a jelentőségével, de azt látom, hogy egy idő után az intimitás hiánya sokkal nagyobb fájdalmat tud okozni. Mielőtt pap lettem, udvaroltam is, tehát vannak élményeim a szerelemmel kapcsolatban, és meg kell vallanom, messze nem lennék olyan, mint amilyen most vagyok, ha ez kimarad az életemből. Nekem ugyanakkor talán szabálytalan nézeteim vannak erről a kérdéstről. Amikor világi papként kispapok nevelője voltam, azt mondtam a papnövendékeknek, bízom benne, hogy 10-15 év múlva már lehet házasodni a latin egyházban is. Azóta ez a kérdés csak részben változott, a diakónusok már lehetnek nők, de a papok még nem. Én úgy gondoltam, az ezen való töprengéseimnek úgy vetek véget, hogy ha lúd, legyen kövér alapon elmegyek szerzetesnek. Persze nem csak ez volt a motiváció! Míg a világi papoknál a házasság egyházi jogi kérdés, addig a szerzetesek fogadalmának három alappillére a szegénység, tisztaság, engedelmesség, így ezzel önként elvágtam magam ettől az úttól. Robert Sarah bíboros nézeteit azonban, melyek szerint ontológiai szükségesség, hogy aki szentmisét mutat be, cölibátusban éljen, elfogadhatatlannak tartom.

– **Gyerekkorában mi szeretett volna lenni?**

– Operett színész, olyan, mint Latabár. Ő volt a kedvencem, és megadta a sors, hogy egy véletlen folytán találkozhattam is vele. Még születésem előtt államosították a házunkat. Az udvart széttúrták, átjáróház lett belőle.

Épp kint játszottam, amikor egyszer csak jön velem szemben a Latyi bácsi.

Berohanok anyámhoz és mondom neki, persze nem hitte el. Összecsapta a kezét, amikor kiszaladt és meglátta Latyit. Kiderült, hogy a környéken keresett valakit és azt a tanácsot kapta, hogy a mi udvarunkon vágjon át.

Latabárnak azonban nem voltam elég ütős. Amikor papnak álltam 28 évesen, anyám azt kérte tőlem: „csak a Jóistenből ne csinálj bolondot, fiam!”

– **Harmincöt éve gyógyít lelki sebeket. Változnak ezek a sebek vagy ugyanazok, mint évszázadokkal ezelőtt?**

– A kornak megfelelően nyilván másképp fogalmazzuk meg a kihívásokat, de ezek általában vagy magánéleti, vagy a társadalmi intézmények által okozott örök problémák. Persze az elmúlt években kialakult helyzet sajátos gondokat is felvet, az alapvető egzisztenciális kérdések azonban folyamatosan előtérben vannak azok körében, akik válaszokat keresnek, függetlenül attól, hogy vallásosak-e. Mi végre vagyok itt, ezen a világon? Mi az élet értelme? Mi lesz velem a halál után?

– **Már fiatal jezsuitaként megtapasztalta, milyen óriási teher példaképnek lenni az ifjúság számára. Miért teher ez?**

– A társadalom rám kényszerít egy bizonyos papi szerepet. Azt, hogy a pap a kirakatban van, tényként kell elfogadni. Pedig szerintem mindannyian hatunk másokra, példaképek vagyunk, ezért felelőségünk van abban, hogy milyen értékrendet képviselünk.

Az én meglátásom szerint mindenki pap, hiszen mi az én papságom lényege? Az, hogy másokért élő ember vagyok.

Ez lenne mindenkinek a feladata, segíteni abban, hogy a körülötte élők ki tudják bontakoztatni a személyiségüket. Átváltoztató tevékenységet végzek, akár egy tanár, aki a kisdíákot érett felnőtté neveli, vagy az orvos és a pszichológus, aki a testet, a lelket gyógyítja. Én egy metafizikai dimenzióban vagyok „tanár” és „orvos”, mikor az Eucharisztia által segítem formálódásunkat, növekedésünket. Akármennyire is el vagyunk bódulva tudásunktól, a tudomány sem képes mindenre megoldást találni. Itt van szerepe az én szolgálatomnak. A titok kapujához segítem az embereket, hogy merjenek együttműködni a Szentlélekkel.

– **Igaz, hogy politikai okai is voltak annak, hogy jezsuita lett?**

– Igaz, bár a politikához való hozzáállásom sokat változott azóta. Mostanában nincs jó véleményem a politikusokról, akár jobb-, akár

baloldaliakról legyen szó. A mai politika nem a Poliszról, hanem a pénzről, a

gazdaságról és a hatalom megszerzéséről szól. Régen, a fiatalságom idején az, hogy hívő ember vagyok, egyfajta politikai szembenállást is jelentett az adott rendszerrel szemben. A rendszerváltozás után újrakezdő szerzetesrendek még inkább felerősítették ezt az életérzést. Amikor az ellenzékiek mind csak a Beszélőben szólaltak meg, amikor Balog Zoltán még mint „forradalmár lelkipásztor” Demszkyvel egy sajtóorgánumban mondta el véleményét, a szemináriumba is behozták a stencilezett szamizdatokat, és faltuk őket, ahogy Szörényiek dalait is. Sajátos protestálás volt, ahogy tódultunk az Ifiparkba, hogy meghallgassuk: „láss, ne csak nézz!” De politikai véleményformálásomra nyilván a családi gyökereim is hatottak, hiszen mindenünkből kiforgattak minket a kommunizmus idején. Államosították nagyapám gyönyörű fűszerüzletét. Igaz, őt a nyilasok sem kímélték. Mivel zsidó kereskedővel volt kapcsolatban, a volksbundisták kiírták a boltjára, hogy „a nép ellensége”, jóllehet, ő is német nemzetiségű volt. Apolitikus volt az öreg, de nagyon szerette a szegényeket.

„Csak a Jóistenből ne csinálj bolondot, fiam!” (Fotó: Válasz Online/Vörös Szabolcs)

– Tőle örökölte a készletét a kirekesztettek gyámolítására?

– Őt sajnos nem ismertem, pedig szerintem sok mindent hozok tőle. Ha nincs nagyanyám, aki úgy tudott spórolni, hogy még a légyből is kiszorította a levegőt, mindenünk elúszott volna, mert nagyapám két kézzel adta a hiteleket. Ő látta el a környék szegényeit. A pult alatt bábokkal játszva dobálta a cukrot a gyerekeknek a világgazdasági válság idején. De neki lett igaza, hiszen aztán jött az államosítás, így legalább amit addig szétosztott a szegények és a gyerekek között, az jó helyre került. Ezek alapozták meg az identitásomat.

– Na meg a gyermekkori traumák. Svábként ön is megtapasztalta a kirekesztettség érzését?

– Igen, már gyerekkoromban szembesültem az előítéletekkel. Voltam „rohadt sváb”, „büdös sváb”, „büdös cigány”. Ez mélyen érintett gyerekként. Középiskolában volt egy tanárom, aki célzatosan végigfeleltette velem a második világháborút. Később nevetve mondtam is egykori iskolatársaimnak, akik között magas beosztású pártfunkcionáriusok gyerekei is voltak: lám, én voltam a „fasiszta”, most meg én segítek a cigányokon, és ti hol vagytok? Egy alkalommal még kisiskolás koromban az iskolaudvaron dulakodás támadt. Egy szerencsétlen zsidó kisfiút aláztak meg a többiek. Lelőkték a porba és nem engedték felállni. Odamentem és annyira megrendültem a jelenettől, hogy sírni kezdtem. Erre engem is mellé löktek, őt a zsidóságáért, engem a svábságomért ócsároltak.

Emlékszem, ahogy megbénított a gyermeki gonoszság. Még most is hatalmába kerít az, amit akkor, ott éreztem.

– Azáltal, hogy saját bőrén is megtapasztalta a kisebbségi létet, könnyen tudott azonosulni a cigányokkal, amikor közéjük került?

– Nem. Persze voltak olyan emlékek, amik hatottak rám, de csak egy bizonyos közösen eltöltött idő után érezzük át igazán a másik ember helyzetét. Még az együttérzés birtokában is olyan ez a munka, mint Kőműves Kelemené: amit estére felépítesz, reggelre leomlik.

– Egy cigánypasztorációban kiégett apáca mondta nekem egyszer: olyan ez, mint amikor az ember tömködi a lyukakat egy süllyedő hajón. Ezek szerint ön is így élte meg?

– Nagyon nem vállalta még fel a társadalom ezt a problémát. Úgy érzem, hogy 80-90 százalékban nem értjük az egész cigánykérdés lényegét.

A cigányság a politika játékszere volt évtizedeken keresztül és talán maradt is. Most átvették a szerepét a migránsok. Cigány egyetemista fiatalok egy fantasztikus jó riportban mutatták be, hogyan kezeli a jobb- és a baloldali sajtó ezt a kérdést. Látszólag másként nyúlnak a témához, de mindkettőben közös, hogy a cigányságot magát állítják be problémaként. Most képzelje el, hogy úgy kell leélnie az életét, hogy ön a probléma Magyarországon. Ebbe a képbe jöttek bele a migránsok. Most már ők a probléma.

– Mi az, amit meg kéne értenünk ahhoz, hogy tudjuk helyesen kezelni ezt a kérdést?

– Leginkább az együttérzés hiányzik ezen a területen. Nem tudjuk átérzeni a helyzetüket évtizedekre, évszázadokra visszamenően. A keresztény-liberális ikon, Choli Daróczi József költő mesélte egyszer, hogy buszon utazott egy kollégájával, aki felállt mellőle, hogy átadja a helyét egy idősebb embernek, aki azonban nem ült le. Kétségbeesetten sügta neki: „Ülj vissza, te hülye, nem látod, soha nem fognak mellém leülni!” Ebből a megvetettségéből nem lehet elméleti alapon kikeveredni. Csak az tud segíteni, aki igazán átérzi, milyen az, amikor lenéznek. A Bibliában is az áll: „Jézus Krisztus kiüresítette önmagát, hasonló lett az emberekhez, a legkisebbekkel vált eggyé.” Ezt a legtöbb ember nem érti. Volt olyan többségi munkatársam a cigány kollégiumban, jóindulatú, szuper ember, aki egyszerűen nem érezte őket. Hiába próbáltam megértetni vele az ő érzéseiket, egyszerűen nem tudta túltenni magát azon, ahogy a cigányok viselkedtek bizonyos helyzetekben.

– Azt tudjuk, milyen viselkedésbeli különbözőségek választanak el minket, de mi az, amiben felnézhet rájuk a többségi társadalom? A család szentsége, az idősek, betegek családon belüli gondozása még jellemző a köreikben?

– A cigány társadalom is sokat erodálódott. Abban lehet felnézni rájuk, amiben a sajátjainkra. Csak esélyben van fényévnyi differencia közöttünk. Ők ugyanolyan szeretnivaló emberek, ugyanúgy szeretnek dolgozni, csak nincsen annyi iskolájuk. Tanítani, emelni kell őket. A magyar parasztság a világháború előtt ugyanolyan vályogházakban élt, hasonló körülmények között, mint ma a cigányok, de a cigányságot akkor is lenézték, egész Európában.

– **Mi az oka, hogy más kisebbségeket elfogadtak, őket nem?**

– Ők „feketé” voltak. A cigányokat a középkorban az ördöggel azonosították. Sőt, ki lehetett irtani őket a 17. században.

– **Őn úgy fogalmazott, amíg voltak a kezükben mesterségek, jobb volt a helyzet, az ipari fejlődés, majd a rendszerváltás húzta ki a lábuk alól végképp a talajt. Mit kellett volna tenni ‘89-ben, hogy ne így alakuljon a sorsuk?**

– Nem tudom. Ez a rendszerváltás felemásra sikerült. Senki nem tudta, mibe megyünk át, csak azok, akik átmentették a vagyonukat. Nagyon rossz véleményem van a Kádár-féle politikai adminisztrációról, amelynek tagjai átmentették a hatalmukat, vagyonukat, kiszolgálva a nyugati tőkét. Senkit nem kárhoztatok, főleg a gyerekeiket nem, de ezek tények. Biszku lányaival jártam egy iskolába. Vannak kimondottan jó barátaim, akiknek csúcs pártvezetők voltak a szülei. Amikor elkezdtem cigányokkal foglalkozni, szocialista örökség ide vagy oda, ők csak ájuldoztak. Hogyan? Miért? Ugyanakkor van olyan jó barátom is, aki baloldali, ateista, de szociálisan százszor elkötelezettebb, mint bármelyik keresztény.

Amikor magas pozícióba került és kapott egy autót, nekem akarta adni a kétéves Ford kombiját, hogy segítsen a cigányokkal való munkámban. Végül bemutattam egy barátomnak, aki Somogyban végez hasonló munkát, és neki adta a kocsiját.

– **A legfontosabbnak a cigányok oktatás által való felzárkóztatást tartja. Mire a legbüszkébb az elmúlt évtizedek munkáiból, amelyeknek motorja volt?**

– Sok jó dolog történt az elmúlt tizenöt-húsz évben, amit nem mondok, hogy mindig lelkesen, de azért támogattak... A Szemes Zsuzsanna víziói alapján felépült felnőttképzés, a Szeretet Iskolája szerintem igazi sikertörténet volt. Azoknak a nőknek találtuk ki, akik nem tudták befejezni a nyolc általánost. Az iskolai tanulmányok lezárásának lehetősége mellett szociális törődést, lelki vezetést is kaptak, akik részt vettek ezen a képzésen, arról nem beszélve, hogy ezután különböző OKJ-s képzések is elérhetővé váltak számukra. Ma ez mint Lehetőségek Iskolája működik tovább, egy kicsit más, teljesítményorientáltabb filozófia mentén. A másik kezdeményezés, amire büszke vagyok, a Roma Egyetemi Szakkollégium felállítása, illetve a Roma Szakkollégiumi Hálózat kiépítése volt. Ezt a

barátaimmal együtt találtuk ki és sikerült megnyernünk az ügynek más egyházak támogatását is, így a négy kollégium munkájában, amellyel elindultunk, reformátusok, evangélikusok, görög katolikusok és mi, jezsuiták vettünk részt. Ez az ökumenikus kezdeményezés most tíz éves és már tizenegy bentlakásos szakkollégium működik hozzá kapcsolódóan az országban, ami azt jelenti, hogy több mint háromszáz, főleg roma, nappali képzésben résztvevő bentlakó egyetemistának tudunk segítséget nyújtani általa a tanulmányai elvégzéséhez. Ezt óriási eredménynek tartom és nagyon hálás vagyok mindenkinek, aki segített abban, hogy mindez megvalósulhasson.

– **Milyen jó példákat lát még? Fogadjanak örökbe baráti társaságok egy-egy falut, ahogy a Tarnabod és mi csapata, vagy valósuljon meg mindenütt a cserdi modell?**

– Nagyon heterogén az egész pasztorációs terület, úgyhogy sok megoldás van. A cserdi polgármesteré zseniális volt. Az összes cigány vezető irigykedett rá, de csak azért, mert ők kispályás versenyzők voltak Bogdán Lászlóhoz képest. Mivel azok tapasztalatai, akik ezen a területen – nem csak egyházi berkeken belül – dolgoznak, nagyon sokrétűek, tíz éve életre hívtuk Szabóné Dr. Kármán Judittal közösen a Cigánypasztorációs Műhelyünket, ahol nyilvános vagy zártkörű műhelybeszélgetéseken rendszeresen meg tudjuk egymással osztani az élményeinket, tanulságainkat. A kollégánónél aligha találhattunk volna jobb szakmai vezetőt ennek a műhelynek, hiszen ott bábáskodott a Debreceni Egyetem Romológia tanszékének születésénél, és ő az első, aki romológiából doktorátust szerzett, ráadásul ő a Roma Egyetemi Szakkollégium rektora jezsuita részről. Judit próbálja tovább építeni a műhelyt a diákok bevonásával. Különösen büszke vagyok arra, hogy az elmúlt tíz év alatt nem volt olyan cigány közéleti ember, művész, politikus, aki ne lett volna vendégünk, beszélgetőtársunk a műhelyben.

– *Egy írásában úgy fogalmazott: „liberális körökben sokáig többet foglalkoztak a cigány-problémával, mint mi, keresztény-konzervatívok, a nemzeti oldal csak később döbbsen rá, hogy nagyon sok cigány értelmiségi a liberális oldalon szocializálódott”. Mi az alapvető különbség a jobb- és a baloldali cigánypolitikájában?*

– Minden oldalon vannak őszinte próbálkozások, de a tőke emberei itt is, ott is játékszernek tekintik a cigányságot. A liberális politika talán a cigány identitást erősíti, kicsit szembeállítva a magyar identitással. Ezért a cigány értelmiség egy része úgy gondolja, hogy a magyarok miatt tartanak ott, ahol. Ez ostobaság! Ennek a szembeállításnak lett a következménye, hogy manapság vannak cigány csoportok, amelyek a cigány autonómiáért küzdenek. Az ilyesmi tragikus következményekkel járna. Polgárháborúval. El tudna

képzelné egy békés lakosságcsere Észak-Magyarország és a főváros között? Ilyesmit csak nemzetellenes erők provokálhatnak ki, ez nem szolgálná a magyarság érdekeit. El kell fogadnunk, hogy a cigányság a magyar nemzet része, egyszer s mindenkorra, elválaszthatatlanul.

– Minden oldalon értékeli a jót, elítéli a rosszat. Mit felel, amikor valaki megkérdezi, hol áll?

– A lábamon. Vannak, akik nem tudnak mit kezdeni azzal, hogy ha nem ideológiák mentén foglalok állást. Ebben a társadalomban nincs esély arra, hogy megértsenek, ha árnyaltan látod a dolgokat. Mindig nagyon szerettem és sokat idéztem Váci Mihály verseit is, aki bár országgyűlési képviselő volt a Kádár-rendszerben, nyírségi parasztgyerekként abszolút elkötelezett volt. Én pedig szeretem az elkötelezett embereket. Jézust is mai fogalmaink szerint baloldali vagy liberális gazembernek tartották a farizeusok, akik között pedig szintén voltak nagyszerű emberek, mint Nikodémus vagy Arimateai József, aki felajánlotta számára a saját sírboltját. Az élet nem fekete-fehér.

– Nem nevezném meg nem értettnek, hiszen minden oldalról komoly elismeréseket kapott a munkájáért. Beer Miklóshoz hasonlóan öné lett a Raoul Wallenberg-díj mellett a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje is. Őt rosszul érintette, hogy az utóbbival Bayer Zsoltot is kitüntette az állam. Önt is megviselte ez akkoriban?

– Nem! Én nem politikai elismerésnek tartom a díjat, sokkal inkább az akkori kormányzat részéről egyfajta érzékenységnak. Örültem, hogy felismerték, ez a munkaterület fontos, s hogy kellenek olyanok, akik a cigányság integrációjáért dolgoznak. Az, hogy más tevékenységeikért is adtak ilyen elismerést, a politika dolga. Ezt a díjat nem én kaptam, hanem az ügy, amiért másokkal együtt dolgoztam.

– A második Gyurcsány kormány idején éhségstrájkba kezdett Vértessaljai Lászlóval. Miért?

– Akkoriban felmerült annak a lehetősége, hogy fizetössé teszik a társadalombiztosítást, amiből így kiesett volna egy óriási szegény réteg, köztük a cigányok is. Ez indította el minket a tiltakozás útján. Emlékszem, Orosz József behívott vendégnek a Klub Rádióba, ahol nekem esett és vagy negyed órán át szóhoz sem engedett jutni. Amikor megszólalhattam, elmondtam, milyen abszurd, hogy a miniszterelnök bemegy a putriba és azt mondja: „Dolgozni kell, dolgozni kell!” Életében nem volt lapát a kezében. Nem értettem, hol él ez az ember, amikor abban az időben, ott a régióban 98 százalékos volt a munkanélküliség. Hogy lehet miniszterelnök létére ilyen tájékozatlan? A műsor második felében a hallgatók telefonálhattak be, ezt már az autóban hallgattam és jókat mulattam rajta. „Orosz úr, ki volt ez az idióta pap, aki itt védte a cigányokat?” – szegezték a kérdést a műsorvezetőnek, aki aztán nem győzte ellensúlyozni a gyűlöletbeszédet,

nem győzte védeni az általam mondottakat a hőzöngő hallgatókkal szemben.

– Bár az egyház igyekszik egységes arculatot mutatni, az emberi tényezők itt is differenciálják a képet. Meghökkenett például, amikor egy vidéki plébánossal készült interjúban azt olvastam, a felettesei bolondnak nézték, amikor belevágott a cigánypasztorációba. Ez a reakció az ön számára sem ismeretlen?

– Persze, hogy nem. De Assisi Szent Ferencet is bolondnak nézték, ahogy Teréz anyát is. Mindig voltak és lesznek szent örültek. Ilyen volt Loyolai Szent Ignác is, aki ötször vagy hatszor volt az inkvizítorok börtönében. Többek között arra buzdította a tridenti zsinat atyáit, hogy ne plébániákon, főúrnál szálljanak meg, hanem ispotályokban és a gyerekek tanításával foglalkozzanak szabadidejükben. Én senki vagyok hozzájuk képest, de az ő mintájuk sok erőt ad ahhoz, hogy vállaljam ezt a szerepet. Az én ikonográfiai alaptípusom egyébként is a bohóc. A próféta, a pap, a bohóc, a költő az, aki szembesít minket az igazsággal. Az ezüstmisén osztogatott emlékképemen két szent örült alakja látható, Szent Prokopij és Joan.

– Azt, hogy mennyire nem gondolkodnak egységesen egyházon belül sem erről a témáról, azok az indulatok is jól mutatják, amelyeket Ferenc pápa vált ki a szegénypolitikájával. Vagy lelkesednek érte, vagy keresetlen szavakkal becsmérlik miatta. Megengedhető az egyházon belül, hogy valaki ne legyen pápapárti?

– Elvileg nem, számomra pedig jezsuitaként különösen nem lehet az. Ennek ellenére én nem mindig szimpatizáltam P. Bergoglióval. A felszabadítási teológiát magáénak valló pápának szíve-lelke a szegények mellett állt a katonai junta idején is, de tett egy-két engedelményt a hatalomnak, amely brutális módon igyekezett a legjobbakat maga mellé állítani, manipulálni, hogy aztán le tudja darálni a többieket. Nagyon nagy lelki erő kell ahhoz, hogy a csábításnak ellenálljon az ember és okosan cselekedjen. Ferenc pápa talán érzi, hogy néha dönthetett volna határozottabban a szegények mellett. Hogy ez mennyire valósult meg, ilyen időtávtól már nehezen megítélhető. Kezdetben akadtak pillanatok, amikor voltak fenntartásaim vele kapcsolatban.

– Hogyan lett mégis Ferenc párti?

– Amikor Ferenc pápát megválasztották, kijelentette, hogy boldoggá kell avatni a felszabadítási mozgalmak nagy alakját, Oscar Romerót, San Salvador érsekét, akit munkatársaival együtt lelőttek a nyolcvanas években. Akkor azt hittem, azért mondja mind ezt, hogy növelje népszerűségét az emberek előtt, ugyanakkor azt éreztem, ha ez valóban megtörténik, hitelesíti magát előttem. Képzeld el, azóta szentté avatták Romerót! Ez bátor lépés volt részéről, hiszen az összeesküvők között még mai is vannak emberek, akik

kapcsolatban állnak a hatalommal. Ez tehát óriási eredmény a pápa részéről.

– *Valahol úgy fogalmazott, a lelkileg erősebbnek kell lépnie a gyengébb felé. Hogy látja a mai magyar társadalom rendelkezik annyi lelki erővel, hogy lépjenek a szegények felé?*

– Ha azzal nem is, de nagyobb iskolázottsággal, műveltséggel igen. A tudás felelősséggel jár. Egy tanult, pallérozott elmétől, még ha esetleg erkölcsileg gyenge is, a tanultsága okán elvárható, hogy nyisson az elesettek irányába.

– *Az esetleges agresszióval szemben viszont az ember általában eszköztelen. Hogyan nyissunk úgy, hogy közben ne sérüljünk?*

– Nehéz kérdés. Ha nem engeded, hogy valami megsebezzen, soha nem fogod megérteni. A sebeink által tanulunk. Meggyőződésem, hogy azért lett Isten emberré, mert különben nem tudta volna megérteni az ember helyzetét: a fájdalmát, a sebzettségét, a halált. Ez egy pozitív tapasztalat, ami nem pusztít el feltétlen. Ostoba világ, amiben élünk, mert itt minden fájdalmat negatívnak tartunk, pedig az élet és a halál ugyanazon a tengelyen helyezkedik el.

2021.07.11

KIRÁLY IGNÁCZ BOKROS VÁLTOZÁSOK

Tudom, hogy nem a nevek, nem a definíciók alapján értékel bennünket Jézus és a mennyei Atya. A mi önértékelésünkhöz azonban hozzá járulhat, ha a tények hatására változtatunk néhány eddigi, sok évtizedes önmeghatározásunkon.

1./ **KV**-nak neveztük azt a közösségvezetők közül delegált munkacsoportot, melynek dolga a Bokor egybeszeretése és egybe szervezése. Ezzel a KépViselettel vettük át Gyurka bácsitól a szervezési feladatokat. Ugyanakkor kifelé is sokszor ez a közösség képviselte a Bokrot, kellő megfontoltsággal, belső feszültségek oldásával..

Mára megváltozott a helyzet. Kiemelten a szervezési feladatokat látja el a KV. A legtöbb esetben nem a régiók egésze delegál, hanem a Bokorért dolgozni hajlandóakból tevődik össze a létszám. Már régen nem jellemző, hogy csak közösségvezetők legyenek ott. Egyre nehezebb rábeszélni, vállalásra rávenni embereket. Tény, hogy itt-ott felmerült, hogy nem is küldenek „képviselőt”, hanem két régiót egy ember képvisel, sőt, hogy egyáltalán nincs is, akit küldhetnének, nem vállalja senki. Erősen megfontolandó, hogy kell-e nekünk a hagyományos KV? Szervezni, egybe fogni, Bokrot rátermetten szolgálni akaró munkacsoport kell.

Más név kell a megváltozott feladathoz. A feladat a Bokor programjainak szervezése. Erre a

legalkalmasabb emberek akárkik lehetnek, akik hozzánk tartoznak. Nem régiós korlátok szerint, hanem rátermettség és vállalás szerint tevődne össze a munkacsoport. Ezen személyek felhatalmazását a mindenkori KVT adhatná meg. A névre lehet ötletelni: **BSZ** (Bokor Szervezők), **BM** (Bokor Munkacsoport)

2./A **KVT** (Közösség Vezetők Tanácskozása) arra jött létre, hogy a közösségvezetők olyan döntési fóruma legyen, melyen a lényeges változtatni valókat zsinatoljuk át és tesszük rendbe. Hamarosan KVKT-nek is nevezhetjük volna (Közösség Vezetők és Képviselők Tanácskozása), mert a közösségekből képviselőt, küldöttet is küldtek, és nem a közösség vezetője jött. Mára már KVKÉT-nek is nevezhetnének (Közösség Vezetők, Képviselők, Érdeklődők Tanácskozása), mert akinek kedve van, érdeklődik, az mindenki jöhet, kiemelten a fiatalok bevonásával. A valóságot kicsit sok betűvel lehetne kifejezni...

Jó szó lenne a realitásaink kifejezésére pl. a „**Szinódus**”. Az együtt úton levés, az együtt haladás („szün-hodosz”). Hogy egy felé nézzünk és egy irányba is haladjunk a jézusi úton, ahhoz nagyon kell ez a zsinatolási és döntéshozói fórum. A Gyökér közösség és más kiemelten szellemi életet is élő közösség azzal szolgálja a Bokrot, hogy rendszeresen felkínálja szellemi, inspiratív meglátásait. Ehhez bizony ki kell lépniük kisközösségeinknek a maguk zárt rendszeréből és a szellemi embereknek a maguk szerény világából. Ha nem akarjuk, hogy a KVT... „Szinódus” egy egynapos Bokortáborra váljon a maga kedves, ismerkedős, barátkozós jellegével, akkor meg kell fontolnunk a Bokor létének és életének megújítását.

Az én jelenlegi Bokor meghatározásom realitásokra és irányulásainkra épül:

A Bokor római katolikus indíttatású kisközösségek hálózata, melynek tagjai a Jézustól tanult szeretet-eszmény megélésére és hirdetésére törekcsenek.

2021. július

